VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

EU:n pankkipaketti 2021:
Basel III-standardien täytäntöönpano, kestävyysriskien hallinta ja pankkivalvonnan kehittäminen

Eduskunnan suuri valiokunta 15.12.2021

Valtiovarainministeriö, Rahoitusmarkkinaosasto

Uuden pankkipaketin elementit

- **Basel III-standardien täytäntöönpano EU:ssa**
  - Paketin **keskeinen** sisältö niin vaikutuksiltaan kuin säännösten määrältään
- **Kestävyysriskien (ESG) laadullinen arviointi mukaan pankkisääntelyyn**
  - Uusia velvoitteita luottolaitoksille ja uusia tehtäviä pankkivalvojille
  - Temaattisesti uusi asia CRR/CRD-tasolla, sääntelyllisesti vain hyvin pieni osa pankkipakettia
  - Pitääkö kestävyystekijät huomioida vakavaraisuusvaatimuksissa – ja jos kyllä, niin miten? Konkreettiset lainsäädäntötoimet jäävät vielä nähtäväksi ja odottamaan EBA:n selvitystä.
- **Pankkivalvonnan kehittäminen**
  - Päähuomiona kolmansien maiden sivuliikkeet ja tytärluottolaitokset.
  - Pankkiliitännäiset fintech-yritykset kattavammin pankkivalvonnan piiriin.
- **Eräitä täsmennyksiä ja tarkennuksia kriisinratkaisusääntelyyn** (Daisy Chain-vähennysjärjestelmän käyttöönotto)

Finanssikriisin jälkeinen sääntelyuudistus: Basel III

- Basel III-standardi keskeisenä työkaluna finanssikriisiin johtaneiden epäkohtien korjaamisessa
  - Baselin komitea toimii kansainvälisen järjestelypankin (Bank for International Settlements) yhteydessä
  - Standardien valmistelu keskuspankki- ja valvojavetoisesti
  - G20-maiden myötävaikutus
- Laaja kokonaisuus; uudistusta tehty asteittain 2010 alkaen. Basel III:n viimeisestä vaiheesta sovittiin kansainvälisesti joulukuussa 2017.
- Basel III-standardien täytäntöönpanon takaraja 1.1.2023; siirtymäaikaa tietyin osin vuoden 1.1.2028 saakka.

Kestävyysriskien hallinta laadullisena elementtinä

- Ehdotuksen mukaan luottolaitokset olisivat velvoitettuja integroimaan kestävyysriskien huomioinnin riskienhallintaprosesseihinsa (ts. laadullinen riskienhallinta).
  - Sisäisen pääoman riittävyys sekä strategiat ja prosessit.
  - Suunnitelmat ja mitattavissa olevat tavoitteet.
- Kestävyysriskien arviointi lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
- Raportointi- ja julkistamisvaatimukset.
- Pankkivalvojalle vastaavasti uusia tehtäviä.
- Euroopan pankkiviranomaisen selvitys kestävyysriskien mahdollisesta huomioinnista vakavaraisuussääntelyssä: määräajan aikaistus kesäkuuhun 2023.

Vaikutuksista

- Kokonaisriskipainolattian tavoitteena luottamuksen kohentaminen vakavaraisuusvaatimuksia ja –tunnuslukuja kohtaan ja vertailukelpoisuuden edistäminen
- Uudistus nostaisi vähimmäispääomavaatimuksia useilla sisäisiä riskimalleja hyödyntävillä luottolaitoksilla; vaikutukset kuitenkin pankkikohtaisia
  - Kotimaiset pankit jo nyt arviolta täyttävät uudet vähimmäisvaatimukset.
  - Luottolaitokset sopeutuvat pääomavaatimuksiin eri tavalla, eivätkä pääomavaatimusten nostot ole yksiselitteisesti luotonantoa kiristäviä pidemmällä tähtäimellä; positiiviset vaikutukset näkyvät erityisesti talouden laskusuhdanteissa.
  - Useilla standardimenetelmää hyödyntävillä pankeilla vähimmäisvaatimukset laskisivat.
- Pankkisektorin pääomavaatimusten taso määräytyy jatkossakin osittain viranomaisten vahvistamista lisäpääomavaatimuksista; nyt ehdotettava rakenteellinen uudistus ei ratkaise pääomavaatimusten tasoa kokonaisuudessaan.
- Vihreä siirtymä? → Kestävyysriskien hallinta parantuu; kestävyysriskejä koskevaa sääntelyä tarkoitus arvioida Euroopan pankkiviranomaisen laajan selvityksen pohjalta (kesä 2023)

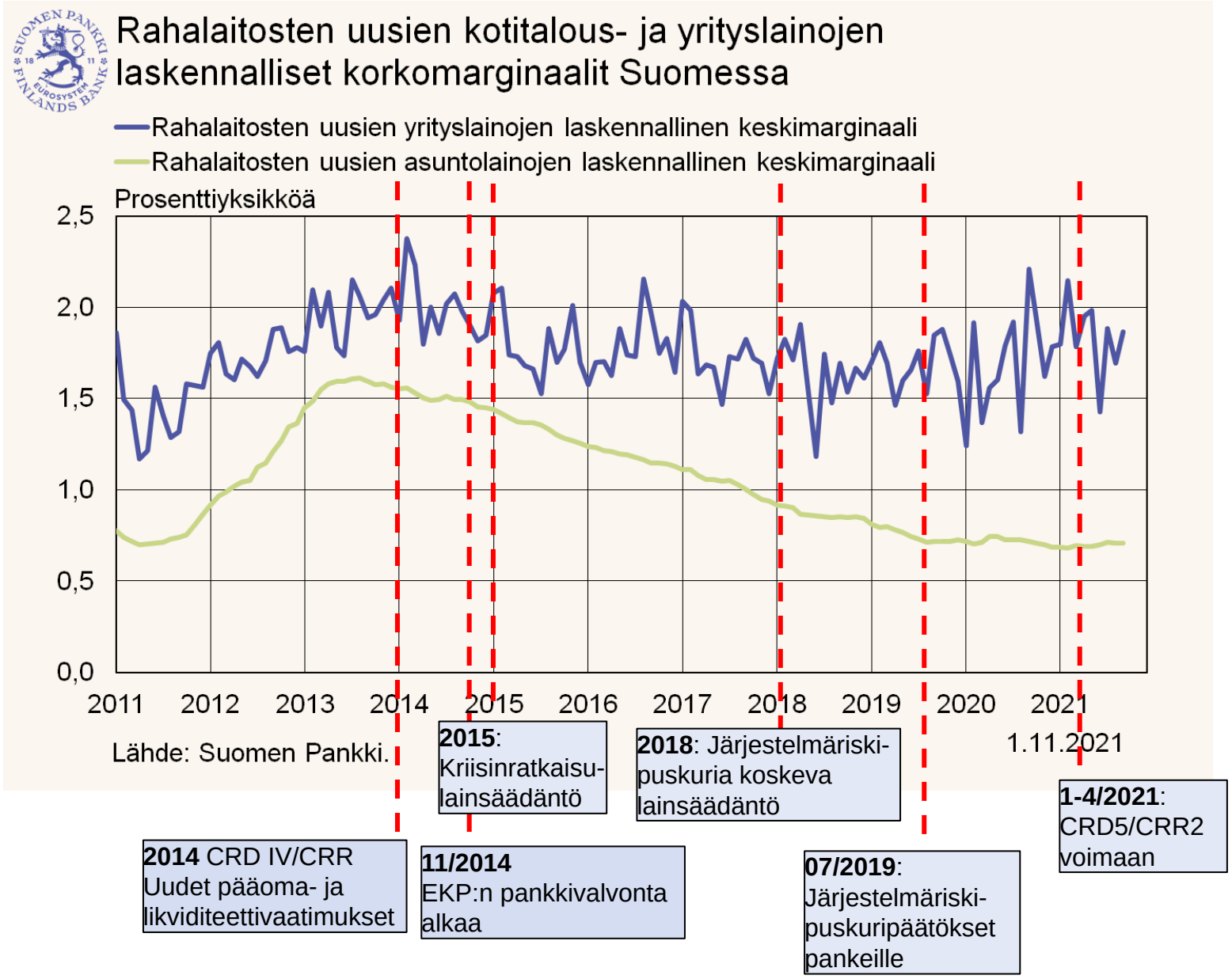

Aiemmat kokemukset pankkisektorin sääntelyuudistuksista eivät tue esitettyjä huolia vaikutuksista luotonantoon

Poimintoja valtioneuvoston kannasta

- Rahoitusvakaus ja talouskasvun turvaaminen ei keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Rahoitussektorilla merkittävä rooli talouskasvun turvaamisessa.
- Kansalliset erityispiirteet: kiinnitysluottopankit ja taloyhtiölainat; myös operatiiviset riskit
- Myönteinen suhtautuminen ehdotettuihin siirtymäaikoihin ja uudelleentarkastelulausekkeisiin asunto- ja yritysluotonantoon liittyen
- Kiinnitettävä kuitenkin huomiota siihen, että riskit riittävästi katettuna (erityisesti CVA-riski ja operatiivinen riski)